

Anoplophora chinensis (Forster) Fúzač čínsky (citrusový)

TAXONOMICKÉ ZARADENIE:

Živočíšny druh patrí taxonomicky do triedy - *Insecta* - hmyz, radu - *Coleoptera* - chrobáky, čeľade - *Cerambycidae* - fúzačovité, rodu - *Anoplophora*, druhu - *Anoplophora chinensis*.

HOSTITEĽSKÉ RASTLINY

Medzi hlavné hostiteľské rastliny patria:

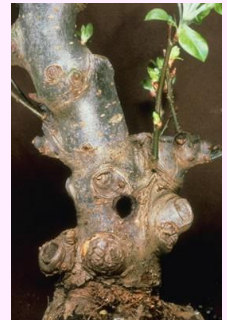
<i>Acer</i>	– javor	<i>Lagerstroemia</i>	– lagerstrémia
<i>Aesculus</i>	– pagaštan	<i>Malus</i>	– jabloň
<i>Alnus</i>	– jelša	<i>Platanus</i>	– platan
<i>Betula</i>	– breza	<i>Populus</i>	– topol
<i>Carpinus</i>	– hrab	<i>Prunus</i>	– slivka
<i>Citrus</i>	– citrónovník	<i>Pyrus</i>	– hruška
<i>Corylus</i>	– lieska	<i>Ulmus</i>	– brest
<i>Cotoneaster</i>	– skalník		
<i>Fagus</i>	– buk		

Hostiteľské rastliny napáda v ich rôznom stupni vitality (zdravé, porúbané, odumierajúce). Je technickým škodcom dreva.

PRÍZNAKY:

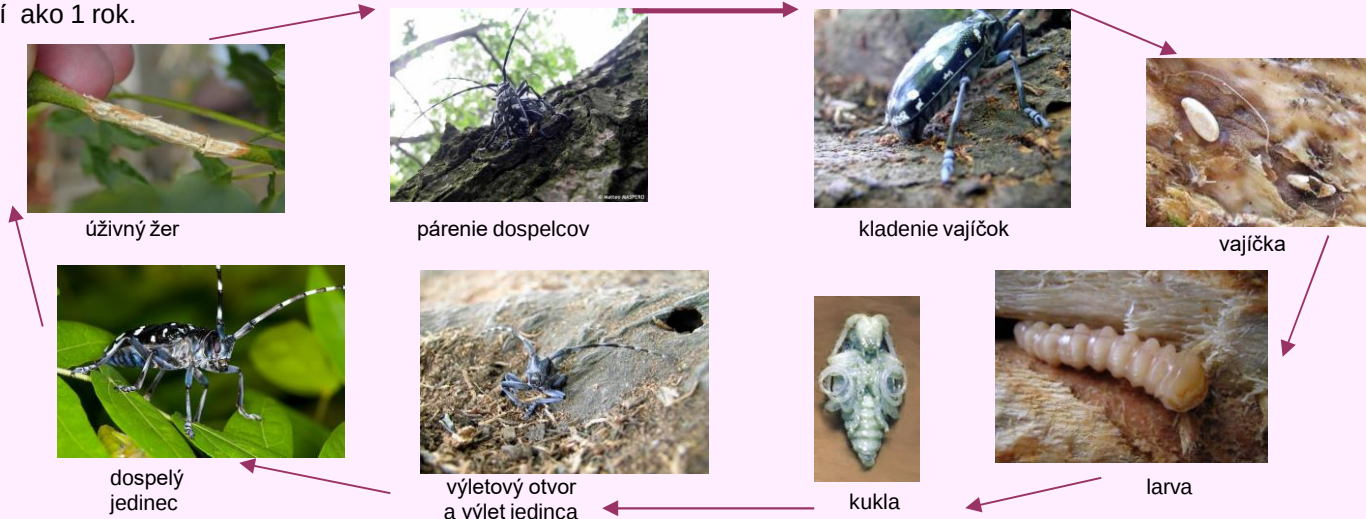
- na prítomnosť škodcu poukazuje trus hmyzu a drvina vytláčané z diery,
- vytvára tunel v konároch a pni, spočiatku pod kôrou, neskôr prechádza do dreva.

Poškodenie stromov chrobákom *Anoplophora chinensis*

BIOLÓGIA:

12 dní po párení, samička nakladie jednotlivo priemerne 70 vajíčok, krémovo bielej farby, veľkosti 5,5 mm. Pre každé vajíčko vyhrýzie do kôry stromu komôrku a uloží vajíčko. Larva sa vyľahne za 1 – 3 týždne, je beznohá, krémovo bielej farby s chitinizovanými škvrnami na predohrudi, hlava je hnedá, mierne stlačená. Dĺžka larvy je 5 – 52 mm. Spočiatku vytvára plošné mýny pod kôrou, neskôr prechádza do dreva. Kuklí sa v dreve, častejšie vo vyšších častiach poškodeného miesta. Vývin kukly trvá 4 – 6 týždňov, veľkosť kukly 27 – 38 mm. K páreniu dochádza 1 – 2 týždne po vykuklení dospelých jedincov. Výletové otvory majú priemer 6 – 20 mm. Populácia dospelých jedincov sa začína rojiť od konca mája do začiatku augusta, s vrcholom v polovici júna. Dospelý jedinec je čierny s niekoľkými nepravidelnými škvrnami na krovkách, tykadlá sú 11 článkové, na báze s modrosivou základňou. Modrosivé zafarbenie je viditeľné aj na ventrálnej strane dospelcov. Veľkosť dospelaj samičky je asi 35 mm a dĺžka tykadiel je 1,2 x dlhšia ako telo ♀, veľkosť samčeka je asi 25 mm a dĺžka tykadiel je 1,7 – 2 x dlhšia ako telo ♂. Dospelé jedince žijú asi jeden mesiac. V trópoch a subtropoch má 1 generáciu / rok. V závislosti od klimatických podmienok môže byť jeho cyklus dlhší ako 1 rok.

SPÔSOB PRENOSU A ŠÍRENIA:

Dospelé jedince lietajú ľahko. Rýchlosť šírenia je asi 0,5 km / rok.

Na väčšie vzdialenosti pri obchodovaní a manipulovaní so živým rastlinným materiálom (bonsaje, mladé výpestky) alebo rastlinnými produktmi (gulatina, obalový materiál, palety a i.) v rôznych vývinových štádiách.

OCHRANNÉ OPATRENIA:

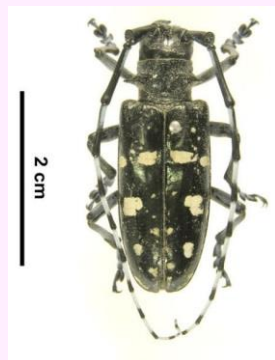
Všetky druhy rodu *Anoplophora* sú invázne druhy, z toho dôvodu je potrebné vykonávať preventívne prehliadky dovážaných rastlín a rastlinných komodít. Vo vnútrozemí vykonávať kontroly pochôdzkou sádov a lesných porastov, miest základného spracovania dreva. V prípade pozitívneho výskytu je potrebné orezať a spáliť infikované časti drevín alebo celých stromov, alebo vykonať tepelné ošetrenie. Je možné aj chemické ošetrenie injektážou alebo plošne v jednotlivých porastoch.

ODBER VZORIEK:

Ak sa zistí pri prehliadke opísané poškodenie dreviny, fytoinšpektor odoberie škodcu v rôznych vývinových štádiách alebo spolu s napadnutými časťami najmä pri spracovaní dreva, buď odberom časti drevnej hmoty s larválnym tunelom alebo komôrkou, alebo odberom hoblín a pilín so škodcom v rôznych vývinových štádiách a zaslať do laboratórií.

PRÍBUZNÝ DRUH:

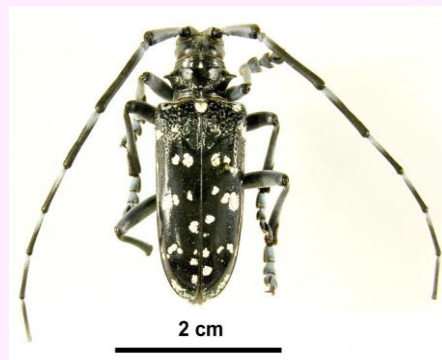
Anoplophora glabripennis (Motschulsky) – (fúzač ázijský) – Asian Long-Horned Beetle

Anoplophora glabripennis
(Motschulsky) – Asian Long-horned Beetle

Anoplophora chinensis
(Forster) – Citrus Long-horned Beetle

ÚSTREDNÝ KONTROLNÝ A SKÚŠOBNÝ ÚSTAV POĽNOHOSPODÁRSKY V BRATISLAVE

833 16 Bratislava, Matúškova 21

Odbor diagnostiky, Odbor ochrany rastlín

tel.: 02 / 692 04 441, 491

web: www.uksup.sk

e-mail: diagnostika@uksup.sk, ochrana@uksup.sk

Spracoval: Ing. Bartoš

Zdroj obrázkov: INTERNET

© 2009